

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Quæ nos excitare possunt, vt semper feramur ad perfectiora. Cap. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

quam faciat, quia honor Dei ex hoc provenit, qua vilitas ad proximum, qua commoditas ad animam, & noluerit facere, nisi aliquam vilitatem diuinam in opere suo perpendit esse, tunc opus illud habebit bonum processum quasi bonam digestionem. Tunc si qua indiscretio in opere faciendo occurrere poterit, citius reprehenditur: tunc, si quid distortum fuerit, citius corrigitur, & opus suum rectum & rationale & adificatum coram hominibus erit. Nam qui in opere suo diuinam prameditationem non habet, neque vilitatem quarit anima & honorem Dei, etiamsi opus suum processum habebit ad tempus, in fine tamen nisi corrigatur intentio, erit in nihilum. Secundo potius extinguitur sitis. Quae est sitis peior quam peccatum prauae cupiditatis & irae. Et, si homo prameditatur quae inde prouenit vilitas, quam misere sentit, quae remuneratio si restituitur, mox per gratiam Dei extinguitur sitis illa praua. Tercio, in domo debet esse edulium: hoc facit duo: Primum in ore meliorem saporem, & melius conuenit corpori quam solus panis. Secundo, facit delicatorem carnem, & meliorem sanguinem, quam si esset solus panis & potus. Edulium hoc, est sapientia diuina, quae non est praecise in literaturâ, sed in corde, & bona vitâ, & bono opere. Quia considerat, rationabilis fore diligenda ea quae aeterna sunt, quam quae casura. Vnde abiicit superflua, contentus de solis necessariis, laborat in amore Dei quantum potest. Vide ibi haec fultius explicatus à Christo Domino.

Li. Offic. cap. 13.

Secundum monitum est S. Ambrosij: *Quarendum est in omni actu, quid personis, quid temporibus conueniat atque atibus, quid etiam singulorum ingenis sit accommodatum. Sape enim quod alterum decet, alterum non decet: aliud iuueni aptum, aliud seni: aliud in periculo, aliud in rebus secundis. Saltauit ante Arcam Domini Dauid, non saltauit Samuel: nec ideo ille reprehensus, sed magis iste laudatus.*

l. 3. de cōfid. c. 4.

Tertium monitum est S. Bernardi: *Spiritualis homo; omne opus suum trinâ consideratione proueniat: Primum, an liceat, deinde an deceat, postremò an expediat. Nam etsi constet in Christianâ Philosophiâ, non decere nisi quod licet, non expedire nisi quod licet & decet, non continuo tamen omne quod licet, decere aut expedire consequens erit.*

Ti. Offic.

Claudam hoc caput monito Ciceronis, vt confundantur ab Ethnico, qui secus operantur: *Omni actio vacare debet temeritate & negligentia: nec verò agere quicquam, cuius non possit causam probabilem reddere.*

CAPVT DECIMVM.

288.

Chr. fer. 1. & h. 2. in Genes. Greg. l. 4. in 1. R. c. 3.

Quae nos excitare possunt, vt semper feramur ad perfectiora.

Primò, nos excitare debet Dei voluntas per sacram scripturam, quae, vt aiunt sancti, est Dei ad nos missa per sacros Scriptores epistola: In qua

haec legimus inter alia nos ad perfectionem maiorem ac sanctitatem excitantia: *Tu perfectus eris coram Deo tuo. Deut. 18. 13. Sancti estote, quoniam ego sanctus sum. Leu. 11. 44. Et c. 19. 2. Estote perfecti, sicut Pater vester caelestis perfectus est. Matth. 5. vit. Fratres gaudeite perfecti estote. 2. Cor. 13. 11. Elegit nos, vt essemus sancti & immaculati in conspectu eius. Eph. 1. 4. Sitis sine querelâ, & simplices filij Dei, sine reprehensione. Philip. 1. 14. 15. Secundum eum qui vocauit vos sanctum, & ipsi in omni conuersatione sancti sitis. 1. Pet. 1. 15.*

Secundò, vt semper ad perfectiora feramur, nostri creatio id exigit, vt simus quam simillimi Deo, quod nullo modo assequi poterimus, nisi semper ad perfectiora feramur. Quae de re sic scripsit S. Leo Papa: *Si fideliter, dilectissimi, atque sapienter creationis nostrae intelligamus exordium, inueniemus hominem à Deo ad imaginem Dei conditum, vt imitator sui esset auctoris: & hanc esse naturalem nostri generis dignitatem, si in nobis, quasi in quodam speculo Diuina benignitatis forma respicenda.*

Hinc Sancti Patres Graeci & Latini, ponderantes illa verba Gen. 1. *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram*, diuersum quid putant esse imaginem, & similitudinem: & per imaginem, significari dona Dei naturalia, per similitudinem verò virtutes supernaturales. Id quod est ad imaginem Trinitatis, inquit S. Anastasius sinaita Patriarcha Antiochenus, *in essentia incorporea & intelligens & materiae expertis, & incomprehensibilis anima nostrae, omnes homines habemus similitudinem: id autem, quod est ad similitudinem, ij soli habent, qui seipfos recreauerunt, eâ vitâ institutione quae est ex Virtute: qui Deum habent in se inhabitantem & gratiâ, quodammodo sunt veluti Christi, in Diuinitate simul & Humanitate. Idem asserunt alij zech. Sancti Patres. Quocirca cum in Deo sit infinita perfectio virtutum, vt Deo quam simillimi simus, curandus est nobis quam maximus in virtutibus profectus, vt Dei virtutibus assimilemur.*

Tertio, ad hoc nos excitare debet Dei Incarnatio. Quia vt ait S. Augustinus, & S. Chrysostomus, & S. Thomas, *Deus factus est homo, vt homo fieret Deus. Hoc autem fieri non potest, nisi semper ad perfectiora feramur, vt quam proximè accedamus ad Deum per imitationem diuinarum eius perfectionum & virtutum. Vniuscuiusque eorum qui in hierarchiâ cooptati sunt, inquit S. Dionysius Ateopagita, in eo posita perfectio est, vt pro sua quisque virili parte, ad Dei imitationem contendat. Ideò S. Gregorius Nazianzenus monet: *Simus vt Christus, quoniam Christus quoque sicut Pascha nos efficiamur Dei propter ipsum, quoniam ipse quoque propter nos homo factus est. Et, vt idem ait alio loco: Huc magistra lex tendit: huc exanimata Deitas: huc assumpta Caro. Clarius hoc expressit B. Laurentius Iustinianus: *Haec possissima Incarnationis Verbi causa fuit, quatenus per assumptum hominem***

Col. 1. 11. 11.
Eph. 2. 7.
S. 1. de iun. dec. mensis.
k. 7. hexam.
Ambrosi. de dign. cond. hu. Bal. h. 10. hexam. Hieron. c. 28. E. zech. Ch. h. 9. in Genes. Aug. cot. Adim. c. 5. Damasc. l. 1. fid. cap. 11. Bern. S. de Ann. 209. Aug. S. 13. de temp. Th. Op. 57. decol. hier. c. 5. Or. 40. in pascha. Orat. 1. S. de Ex. S. cruce. nem

nem documenta saluberrima tribueret Deus, quibus peccator homo, amissa recuperaret dona, deformatam reformaret imaginem, & caelestem à quâ elongauerat multum, remearet ad patriam.

Quartò, hunc ad perfectiora progressum commendat nobis præcipuum & maximè nobis salutare opus Dei incarnati, mors eius acer-

Col. 1. 11. *bisillima.* Nam, ut scripsit, Apostolus, *Cum essetis aliquando alienati & inimici sensu in operibus malis, nunc reconciliati in corpore carnis eius per mortem, exhibere vos sanctos, & immaculatos, & irreprehensibiles coram ipso.* Et alio in loco: *Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro eâ, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam non habentem maculam aut rugam, aut aliquid humifmodi, sed verè sancta & immaculata.* Cum ergo tantæ efficacis sit mors Christi, & sanguis eius in illâ pro nobis in hunc finem effusus, ut simus sancti & perfecti, maxima debet esse nostra sanctitas. Hæc verò sine profectu perpetuo, & nisi ad perfectiora acquiri non potest. Nam, ut scribit S. Macarius, *Quemadmodum in vtero imperfectus infans non statim concrevit in hominem, sed paulatim formatur & gignitur, neque mox perfectus homo euadit &c. quanto magis caelestia mysteria multis gradibus atque promotionibus acquiruntur, & tum, qui per multas exercitationes & varia rerum pericula progressus fuerit, perfectus euadet.*

292. *Quintò, Hoc ipsum exigit status Christianorum, eò quòd etiam ij qui non sunt sacerdotes nec religiosi, debent suo modo ferri ad perfectiora. Hoc docuit S. Paulus Apostolus pluribus in locis, dum voluit omnes Christianos, crescere in illo per omnia, qui est caput, Christus: Et, in anteriora se extendere: Et, renouari de die in diem: Et, abundare in charitate magis ac magis, & probare potiora. Pulcherrimum motionis opus est, inquit S. Gregorius Nyssenus, ipsum in bonis incrementum: cum impetu illo, quo ad melius trahimur, is, qui rectè mouetur, assidue transfertur ad ea quæ diuina sunt. Ne quis igitur cum in naturâ, mutationibus aptam & idoneam cernens, doleat aut conquatur: sed sese in melius promouens, & de gloriâ in gloriam transferens, quotidianè incrementis ita vertatur, ut in dies melior ac perfectior fiat. Quæ omnia ab Apostolo Paulo, & ab hoc S. Doctore, non pro solis religiosi, sed etiam pro secularibus dicta sunt. Quocirca idem sanctus ibidem ait: *Sicut participatione Christi, Christiani appellationem adepti sumus, ita per consequens conuenit omnium quoque sublimium (id est, Christi virtutum) nos adificere communionem & Societatem. Ac quemadmodum in catena, qui eam quæ in extremitate est, curuaturam attraxerit, eas, quæ continenter inter se coherent, per vnam attraxerit, ita, quoniam Christi nomini reliqua quoque quibus ineffabilis ac multiformis illa beatitudo explicatur, naturâ coherent atque coniuncta sunt, necesse fuerit, eum, qui vnum arruperit, vnâ**

cum ipso reliqua quoque attrahere. Si quæ igitur nomen quidem Christi sciamus, (id est, Christianus appelletur) quæ verò vnâ cum hoc nomine consistantur, vitâ non exprimat, neque representet, nomen emittitur, iuxta præpositam à nobis similitudinem, personam inanissimam humanam figure confirmatam & assimilatam simia apponens. Suprà enim dixerat, simiam veste humanâ tectam, & personatam, videri hominem, donec proiecta amygdala arripiat, & personâ humanâ detractâ ac dilaniatâ, mandere incipiat amygdala vel nuces, & se non esse hominem ita ostendat.

293. *Sextò, ad hoc ipsum moueri debemus Dei æternâ voluntate, hoc à nobis exigentis, teste S. Paulo Apostolo: Elegit nos ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati. Seu, ut est in Græco textu: ἀμώμους, irreprehensibiles. Hoc autem assequi non possumus citra extraordinaria Dei priuilegia, qui aliquos repente fecit sanctos, nisi de virtute ad virtutem gradum faciamus, & ad perfectiora tendamus. Nemo vnquam, inquit S. Ioannes Climacus, repente, vno simul passu scala gradus omnes ascendere potuit: scilicet, ordinariâ Dei lege. Excelsa enim dona, ut ait B. Laurentius Iustinianus, & spiritualia charismata, charismis Dei & Sapientia amatoribus prærogantur per incrementa virtutum.*

294. *Septimò, Moneat nos, inquit S. Bernardus, ipsum quoque secularis cupiditatis exemplum. Quem enim ambitiosum vidimus aliquando contentum adeptis dignitatibus, ad alias non anhelare? Sic & curiosi cuiusque non satiatur oculus visu, nec auris impletur auditu. Quid? eorum qui auaritia seruiunt, aut amatores sunt voluptatum seu vanas sectantur hominum laudes, nonne & ipsorum insatiabilia desideria arguunt nos negligentia ac repiditatis? Pudeat certe spiritualium bonorum nos minus cupidos inueniri. Erubescat anima conuersa ad Dominum, minori affectu sectari iustitiam, quàm iniquitatem antea sectaretur. Est enim causa valde dissimilis. Stipendium quippe peccati mors: fructus autem spiritus, vita æterna. Pudeat proinde negligentius nunc in vitam, quàm prius in mortem ire: & minore studio salutis acquirere, quàm perditionis augmentum.*

Plura incitamenta ad hoc vide in meo Opusculo de meditationibus rerum diuinarum rectè peragendis toto capite 6. numer. 48. & sequentibus.

295. *Quapropter S. Ioannes Apostolus scripsit: Qui sanctus est, sanctificetur adhuc. Id est, semper feratur ad acquisitionem sanctitatis maioris, quod est, ferri semper ad perfectiora. Præsertim cum Deus ad hoc sua suppeditat, & quidem perpetuò, auxilia. Nam, ut ait Concilium Tridentinum, Christus, tanquam caput in membra, & tanquam vitis in palmites, in ipsos iustificatos iugiter virtutem influit, quæ virtus bona eorum opera semper & antecedit, & comitatur, & subsequitur, &*

sine quâ nullo pacto Deo grata & meritoria esse possunt. Quocirca celebris ille in Ecclesiasticâ historiâ Orosius Cordubensis in Concilio Palæstino apud Diospolim habito dixit: Deum adiutorium suum, non solum in corpore suo, quod est Ecclesia, verum etiam vniuersis in hoc mundo gentibus subministrare speciatim, quotidie, per tempora, per dies, per momenta, per atomas, & cunctis & singulis. Idemque tam ardentem, vt dixerit S. Chrystostomus:

Or. de B. Philog.

Quemadmodum parturiens cupit eniti sum, ita & ille cupit effundere misericordiam. Et, vt alibi ait: petitiones nostras semper multo excessu superat. Et, vt Christus D. dixit S. Brigittæ: paratior est dare, quam aliquis petere: quia teste S. Chrystostomo, magis nos amat, quam nos ipsi nos amemus. Si ergo non feramur perpetuo ad perfectiora, inexcusabiles apud Deum erimus.

NICO.